

„PROFIT PENTRU OAMENI”.
RAPORT DE DESCHIDERE ÎN CADRUL PROIECTULUI:
MODELUL ECONOMIEI SOCIALE ÎN ROMÂNIA

*Autori: Simona Stănescu (coord.), Romeo Asiminei,
Octavian Rusu, Daniela Vîrjan
profitpentruoameni.ro, Ianuarie, 2012*

Alexandra – Georgiana Poenaru^[1]

Economia socială s-a manifestat în diferite forme în marea majoritate a comunităților umane, dezvoltându-se o dată cu capitalismul industrial. Deși putem identifica entități ale economiei sociale încă din secolul al XVIII-lea, termenul „nu are o definiție unanim acceptată și, pe cale de consecință, nici o delimitare legal – juridică comună în spațiul european” (Asiminei 2012, p. 3). Având în vedere realitatea economică și socială actuală, Parlamentul European a adoptat, în data de 19 februarie 2009, o rezoluție referitoare la economia socială, prin care se sublinia faptul că aceasta joacă un rol esențial în economia europeană, combinând profitabilitatea cu solidaritatea. În acest sens, „economia socială poate fi privită ca o continuare a politicii ocupării pentru că încearcă să ofere locuri de muncă unei populații aflate în dificultate” (Vîrjan, 2011, p. 124). De altfel, Uniunea Europeană a finanțat, prin intermediul Fondului Social European, POSDRU 2007- 2013 Axa Prioritară 6 „Promovarea incluziunii sociale”, domeniul major de intervenție 6.1.: „Dezvoltarea economiei sociale”. Deși la nivel european există o puternică dezbateră privind sectorul economiei sociale, în România dezbaterile

---

[1] Masterand, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Facultatea de Filosofie și Științe Social-Politice, Departamentul de Științe Politice, Relații Internaționale și Studii Europene, Masterat Politici Publice și Management Instituțional, e-mail: poenarualexandrageorgiana@yahoo.com.

privind acest sector „se regăsesc parțial pe agenda publică” (Stănescu, Luca, Rusu 2012, p. 20).

Profit pentru oameni este un raport de analiză dezvoltat în cadrul Programului Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013, prin proiectul *Modelul Economiei Sociale în România*. Raportul de deschidere în cadrul proiectului *Modelul Economiei Sociale în România* a fost editat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltarea României și publicat în ianuarie, 2012. Echipa de cercetare care a elaborat raportul a fost formată din Romeo Asiminei, Octavian Rusu, Daniela Vîrjan și coordonată de Simona Stănescu.

Raportul este alcătuit din cinci părți (definirea conceptului și abordarea teoretică, stadiul dezvoltării economiei sociale în România din punct de vedere legislativ, instituțional, economic și social, analiza entităților de economie socială, abordarea economiei sociale în context internațional și concluzii), ce oferă o imagine de ansamblu asupra contextului actual cu impact asupra economiei sociale din România.

Considerăm că titlul raportului surprinde foarte bine cele două aspecte esențiale ale conceptului de economie socială: sustenabilitatea economică a entităților de economie socială („profit”), respectiv orientarea către beneficiul social („pentru oameni”). Lucrarea mai conține un rezumat ce permite cititorilor să se familiarizeze cu informațiile pe care le vor găsi în interiorul acestui raport.

În ceea ce privește cadrul metodologic, la baza acestui raport au stat un set de metode sociologice, între care: analiza documentelor sociale publice, metode cantitative (analiză secundară) și metode calitative (cercetarea calitativă a cuprins opt focus grupuri la care au participat reprezentanți ai entităților de economie socială și ai celor cu responsabilități în domeniu și două focus grupuri cu studenți de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, respectiv Academia de Studii Economice din București, în vederea evaluării nivelului de cunoaștere și interesul pentru economia socială.

Una dintre marile provocări ale domeniului economiei sociale este chiar delimitarea conceptului. Astfel, **Partea I, *Ce este economia socială?*** care are în componență trei subcapitole, tratează cadrul teoretic al economiei sociale și conceptele centrale asociate acesteia. Definirea

economiei sociale este esențială pentru înțelegerea și promovarea domeniului și a activităților specifice. În literatura de specialitate se regăesc numeroase încercări de a defini conceptul de economie socială, dar niciuna unanim acceptată. Una dintre definițiile consacrate datorită capacității de îmbinare a entităților și principiilor economiei sociale aparține Consiliului Valon (1990): „Economia Socială este parte a economiei constituită din organizații private care împărtășesc următoarele principii: scopul în favoarea membrilor sau comunității și nu generarea de profit, management autonom, procesul democratic de luare a deciziilor și prioritate pentru individ și muncă în detrimentul capitalului în distribuția profitului” (p. 10).

În cadrul raportului „Profit pentru oameni” definirea economiei sociale se bazează pe analiza fundamentelor teoretice și pe concepte precum: solidaritate, participare socială, profit și risc economic, dar și pe rezultatele cercetărilor empirice.

Definiția propusă de autori și adaptată spațiului românesc este următoarea: „Economia Socială este tipul de economie care îmbină în mod eficient responsabilitatea individuală cu cea colectivă în vederea producerii de bunuri și/sau furnizări de servicii, care urmărește dezvoltarea economică și socială a unei comunități și al cărui scop principal este beneficiul social. Economia Socială are la bază o inițiativă privată, voluntară și solidară, cu un grad ridicat de autonomie și responsabilitate, presupune un risc economic și o distribuție limitată a profitului” (p. 13).

Partea a II-a, Stadiul Economiei Sociale în România, are în componență patru subcapitole ce au în vedere analiza politicilor naționale cu impact asupra acestui domeniu. Analiza s-a bazat pe documentele strategice promovate de Guvernul României și pe actele normative care se referă la economia socială în mod direct sau indirect. În ceea ce privește analiza cadrului instituțional sunt prezentate atribuții și responsabilități ale instituțiilor publice cu impact asupra acestui domeniu, cea mai importantă instituție fiind Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale (denmirea actuală: Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârștnice) ce are rol coordonator în politica de ocupare și protecție a persoanelor vulnerabile.

Referitor la dimensiunea economică și financiară a entităților economiei sociale din România, autorii studiului analizează modul de funcționare și de manifestare pe piață al acestora. Aici sunt menționate sursele de finanțare pentru economia socială. Acestea pot fi publice sau private, directe sau indirecte, naționale sau internaționale, pot proveni de la persoane fizice sau juridice, din activități economice, voluntariat, din fonduri publice, donații etc.

Partea a III-a, *Analiza entităților de Economie Socială din România*, cuprinde șase subcapitole, în care sunt prezentate entități ale economiei sociale în strânsă legătură cu situația actuală. Analiza fiecărei entități s-a făcut din perspectiva considerentelor ce țin de dezvoltarea sectorului, analiza juridică a principiilor care definesc aceste forme ca fiind de economie socială și nu în ultimul rând ținându-se cont de situația economico-financiară actuală. Din punct de vedere al analizei economice, raportul de cercetare include prezentarea stadiului și analiza resurselor umane implicate.

Raportul este circumscris unei deschideri mai largi, internaționale, în **Partea a IV-a**, *Economia Socială în context internațional*, care cuprinde patru subcapitole. Sunt trecute în revistă unele dintre cele mai relevante inițiative internaționale de stimulare a economiei sociale. Economia socială este recunoscută internațional pentru aportul la dezvoltarea economică și pentru coeziunea socială. Economia socială a contribuit la atingerea obiectivelor Strategiei Lisabona prin răspunsuri pozitive acordate șomajului, stabilității locurilor de muncă și excluziunii de pe piața muncii a grupurilor vulnerabile. La nivel internațional nu întâlnim o reglementare juridică sau fiscală a economiei sociale, utilizându-se termeni subsumați conceptului general al acesteia precum: antreprenariat social, antreprenor social sau întreprinderi sociale. Capitolul analizează și strategia europeană 2011-2014 pentru responsabilitatea socială corporativă.

În ultima parte, **Partea a V-a**, raportul sintetizează un set consistent de concluzii care vizează aspecte referitoare la cadrul legal, financiar, instituțional și social. Astfel, concluziile raportului sunt următoarele:

- Economia socială cuprinde aspecte care aparțin, pe de o parte, ideologiei de stânga, orientată spre egalitate și drepturile cetățenilor de a se implica în activități politice, economice și sociale, iar pe de altă parte, orientării ideologice de dreapta, care promovează asigurarea bunăstării pe fondul libertății individului;

- Agenda europeană privind economia socială se regăsește parțial pe agenda de politică publică din România;

- În România, domeniul economiei sociale este abordat sectorial prin reglementarea fiecărui tip de entitate de economie socială;

- Cadrul instituțional din România permite dezvoltarea și funcționarea entităților de economie socială, dar necesită o serie de îmbunătățiri;

- Din punct de vedere al profitabilității economice, cele mai eficiente entități de economie socială din România sunt: cooperativele de ajutor reciproc (CAR-urile), organizații neguvernamentale (ONG-urile) și societățile cooperative de gradul 1;

- Termenul de economie socială este practic necunoscut de populație, iar la nivel universitar s-a constatat o lipsă de informare privind domeniul economiei sociale, pe fondul unui interes crescut din partea studenților;

- În România, solidaritatea și participarea socială, condiții de bază ale promovării și dezvoltării economiei sociale, sunt satisfăcute într-o măsură minimală datorită asocierii cu experiențele negative din perioada comunistă.

Raportul „Profit pentru oameni” realizat în cadrul proiectului *Modelul Economiei Sociale în România* este destinat unui public larg: de la persoane obișnuite, studenți, la persoane interesate să investească în viitor în acest demers, fundații, ONG-uri, specialiști în domeniu, fără a omite decidenții politici. Raportul este disponibil în format electronic la adresa profitpentruoameni.ro.

Bibliografie

1. Asiminei, R. (2012). Economia socială – delimitări conceptuale. *Revista de Economie Socială*, Nr. 1/2012, Vol. II, Iași.
2. Stănescu, S., Luca, C., Rusu, O. (2012). Reglementări cu impact comunitar și național asupra domeniului economiei sociale. *Revista de Economie Socială*, Nr. 2/2012, Vol. II, Iași.
3. Vîrjan, D. (2011). Economia socială și piața muncii în contextul actual. *Revista de Economie Socială*, Nr. 1/2011, Vol. I, Iași.